

Pozwolenia wodnoprawne na pobór wód podziemnych w świetle przepisów ustawy Prawo wodne

Małgorzata Woźnicka

Państwowy Instytut Geologiczny -
Państwowy Instytut Badawczy

Państwowa Służba Hydrogeologiczna



Wybrane aspekty formalnoprawne z zakresu geologii
inżynierskiej i hydrogeologii

22 października 2014 r., Warszawa

Korzystanie z wód

Korzystanie z wód polega na ich używaniu na potrzeby ludności oraz gospodarki



„Korzystanie z wód nie może powodować pogorszenia stanu wód i ekosystemów od nich zależnych, w szczególności ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, a także marnotrawstwa wody, marnotrawstwa energii ani wyrządzać szkód”



Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl

art. 31.2 ustawy Prawo wodne

Korzystanie z wód

Powszechne

- Śródlądowe powierzchniowe wody publiczne oraz wody morza terytorialnego
- Służy do zaspokajania potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego lub rolnego bez stosowania specjalnych urządzeń technicznych a także do wypoczynku, uprawiania turystyki, sportów wodnych oraz, na zasadach określonych w przepisach odrębnych, amatorskiego połowu ryb.

Zwykłe

- Zaspokajanie potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego lub rolnego, bez stosowania specjalnych urządzeń technicznych (pobór wód podziemnych w ilości $< 5 \text{ m}^3/24\text{h}$)

Szczególne – **pozwolenie wodnoprawne**

- Pobór wód podziemnych w ilości $> 5 \text{ m}^3/24\text{h}$
- Pobór na potrzeby działalności gospodarczej
- Nawadnianie gruntów lub upraw wodą podziemną za pomocą deszczowni
- Korzystanie z wód do celów energetycznych



Korzystanie z wód podziemnych

Wody podziemne wykorzystuje się przede wszystkim:

- ≈ do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz na cele socjalno-bytowe;
- ≈ na potrzeby produkcji artykułów żywnościowych oraz farmaceutycznych

art. 32

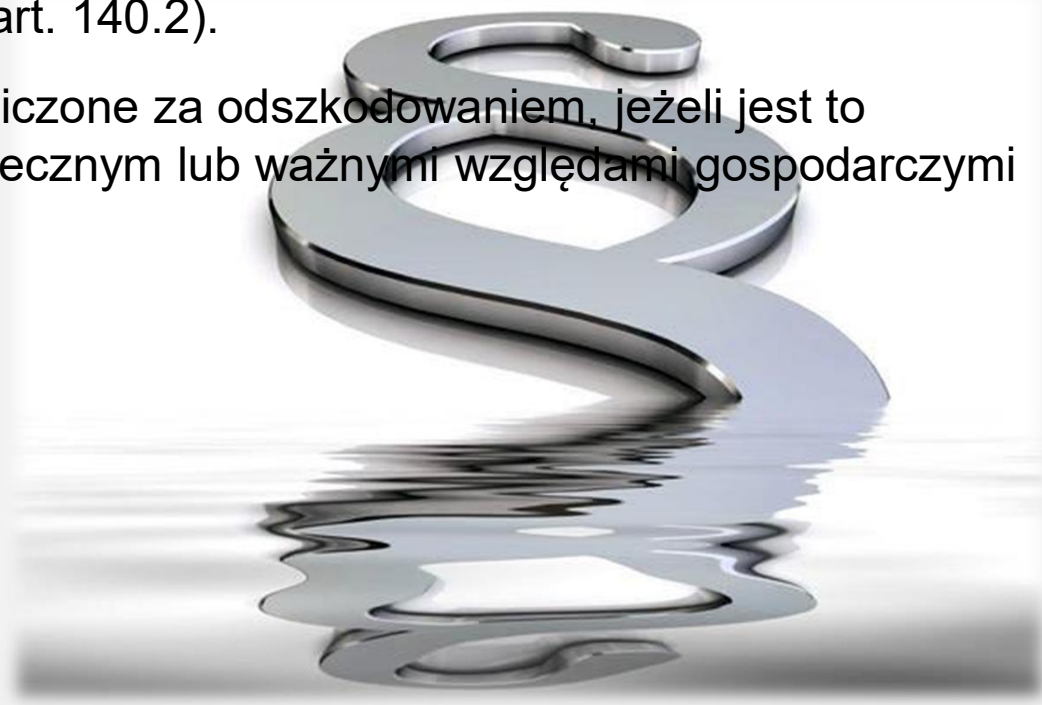
Jeżeli o wydanie pozwolenia wodnoprawnego ubiega się kilka zakładów, których działalność wzajemnie się wyklucza z powodu stanu zasobów wodnych, pierwszeństwo w uzyskaniu pozwolenia wodnoprawnego mają **zakłady, które będą pobierać wodę w celu zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia**, następnie – zakłady, których korzystanie z wód przyczyni się do zwiększenia naturalnej lub sztucznej retencji wód lub poprawy stosunków biologicznych w środowisku wodnym, a w dalszej kolejności właściciele oraz posiadacze samoistni i zależni innych obiektów, instalacji lub urządzeń infrastruktury krytycznej.

art. 123, ust.1



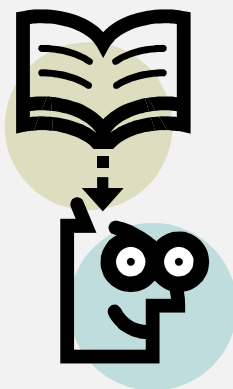
Pozwolenie wodnoprawne

- ≈ Wydawane jest w drodze decyzji administracyjnej na czas określony (nie dłużej niż na 20 lat)
- ≈ Ustala cel i zakres korzystania z wód oraz obowiązki niezbędne ze względu na ochronę zasobów środowiska, interesów ludności i gospodarki
- ≈ Wydawane jest na wniosek, do którego dołącza się operat wodnoprawny
- ≈ Organem właściwym do wydawania pozwolenia wodnoprawnego jest starosta (z wyłączeniem zgodnym z art. 140.2).
- ≈ Może być cofnięte lub ograniczone za odszkodowaniem, jeżeli jest to uzasadnione interesem społecznym lub ważnymi względami gospodarczymi



Rodzaje pozwoleń wodnoprawnych

- ≈ szczególne korzystanie z wód
- ≈ wykonanie urządzeń wodnych
- ≈ długotrwałe obniżenie poziomu zwierciadła wody podziemnej
- ≈ piętrzenie wody podziemnej
- ≈ odwodnienie obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych



Urządzenie wodne - urządzenia służące kształtowaniu zasobów wodnych oraz korzystaniu z nich, a w szczególności:

- ≈ budowle: piętrzące, upustowe, przeciwpowodziowe i regulacyjne, a także kanały i rowy
- ≈ zbiorniki, obiekty zbiorników i stopni wodnych
- ≈ obiekty służące do ujmowania wód powierzchniowych oraz podziemnych
- ≈ obiekty energetyki wodnej

Wyłączenia z procedury pozwoleń wodnoprawnych

- ≈ wykonywanie urządzeń wodnych do poboru wód podziemnych na potrzeby zwykłego korzystania z wód z ujęć o głębokości do 30 m
- ≈ odwadnianie obiektów lub wykopów budowlanych, jeżeli zasięg leja depresji nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem
- ≈ pobór wód powierzchniowych lub podziemnych w ilości nieprzekraczającej 5 m³ na dobę
- ≈ odprowadzanie wód z wykopów budowlanych lub z próbnych pompowań otworów hydrogeologicznych
- ≈ pobór i odprowadzanie wód w związku z wykonywaniem odwiertów lub otworów strzałowych przy użyciu płuczki wodnej na cele badań sejsmicznych



Pozwolenie wodnoprawne - uzgodnienia

- ≈ plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza
- ≈ warunku korzystania z wód regionu wodnego
- ≈ warunków korzystania z wód zlewni
- ≈ plany zarządzania ryzykiem powodziowym
- ≈ plany przeciwdziałania skutkom suszy
- ≈ krajowy program ochrony wód morskich
- ≈ krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych
- ≈ miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzje o warunkach zabudowy
- ≈ wymagania ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków oraz wynikających z odrębnych przepisów



Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl



Co określa pozwolenie wodnoprawne?

- ≈ Ilość pobieranej lub odprowadzanej wody, w tym **maksymalną ilość m³ na godzinę i średnią ilość m³ na dobę** oraz **maksymalną ilość m³ na rok**
- ≈ Terminy pobierania i odprowadzania wody oraz wprowadzania ścieków dla zakładów, których działalność cechuje się sezonową zmiennością
- ≈ Opis urządzenia wodnego, w tym położenie za pomocą współrzędnych geograficznych oraz podstawowe parametry charakteryzujące to urządzenie i warunki jego wykonania
- ≈ Obowiązki wobec innych zakładów posiadających pozwolenie wodnoprawne lub uprawnionych do rybactwa, narażonych na szkody w związku z wykonywaniem tego pozwolenia wodnoprawnego
- ≈ Wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom lub zmniejszających negatywne skutki wykonywania tego pozwolenia wodnoprawnego
- ≈ Niezbędne przedsięwzięcia ograniczające negatywne oddziaływanie na środowiska
- ≈ Sposób i zakres **prowadzenia pomiarów ilości i jakości pobieranej wody** w stanie pierwotnym
- ≈ Sposób postępowania w przypadku uszkodzenia urządzeń pomiarowych
- ≈ Prowadzenie **okresowych pomiarów wydajności i poziomu zwierciadła wody** w studni
- ≈ Sposób postępowania w przypadku rozruchu, zatrzymania działalności bądź awarii urządzeń istotnych dla realizacji pozwolenia, a także rozmiar i warunki korzystania z wód oraz urządzeń wodnych w tych sytuacjach wraz z maksymalnym, dopuszczalnym czasem trwania tych warunków



Dokumenty na potrzeby uzyskania pozwolenia wodnoprawnego

Wniosek

Operat wodnoprawny

Dokumentacja
hydrogeolo-
giczna

Wielkość poboru
wód (max. godz.,
śr. dobowy i max
roczny)

Opis techniczny
urządzeń do
poboru wody i
pomiaru poboru

Zakres
i częstotliwość
analiz pobieranej
wody

Warunki
hydrogeologiczne
i wielkość
zasobów
eksploatacyjnych
ujęcia

Minister Środowiska
Ustawa PGiG

STAROSTA (Marszałek, Dyrektor RZGW)



Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl

Organy właściwe do wydawania pozwolenia wodnoprawnego

Starosta – zadanie z zakresu administracji rządowej

Marszałek

- jeżeli szczególne korzystanie z wód, wykonywanie urządzeń wodnych lub eksploatacja instalacji bądź urządzeń wodnych są związane z przedsięwzięciami o których mowa w art. 378 ust. 2a ustawy Prawo ochrony środowiska;
- na przerzuty wody i wykonanie niezbędnych do tego urządzeń wodnych

Dyrektor RZGW

- gdy szczególne korzystanie z wód lub wykonywanie urządzeń wodnych, w całości lub w części, odbywa się na terenach zamkniętych w rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska



Przegląd pozwoleń wodnoprawnych



Przeglądu pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód lub wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych, a także realizacji tych pozwoleń, właściwy organ dokonuje co najmniej raz na 4 lata.

Jeżeli na podstawie wyników monitoringu wód lub innych danych, w tym danych uzyskanych w toku opracowywania projektu programu wodno-środowiskowego kraju lub jego aktualizacji, Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej stwierdził, że jest **zagrożone osiągnięcie celów środowiskowych**:

- 1) dokonuje się analizy przyczyn tych zagrożeń i uzupełnia program wodno-środowiskowy kraju o dodatkowe działania;
- 2) dokonuje się **dodatkowego przeglądu udzielonych pozwoleń wodnoprawnych**;
- 3) poddaje się przeglądowi programy monitoringu wód i w razie potrzeby dostosowuje te programy w zakresie koniecznym dla osiągnięcia celów środowiskowych.

art. 113c.



Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl

Cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia wodnoprawnego

- ≈ zakład **zmienił cel i zakres korzystania z wód** lub warunki wykonywania uprawnień ustalonych w pozwoleniu;
- ≈ urządzenia wodne wykonane zostały niezgodnie z warunkami ustalonymi w pozwoleniu wodnoprawnym lub nie są należycie utrzymywane;
- ≈ zakład nie realizuje obowiązków wobec innych zakładów posiadających pozwolenie wodnoprawne, uprawnionych do rybactwa oraz osób narażonych na szkody, albo nie realizuje przedsięwzięć ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko, ustalonych w pozwoleniu
- ≈ **zasoby wód podziemnych uległy zmniejszeniu w sposób naturalny**
- ≈ zakład nie rozpoczął w terminie korzystania z uprawnień wynikających z pozwolenia wodnoprawnego lub nie korzystał z tych uprawnień przez okres co najmniej 2 lat
- ≈ jest to **konieczne dla osiągnięcia celów środowiskowych** w zakresie wynikającym z planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, warunków korzystania z wód regionu wodnego lub warunków korzystania z wód zlewni i **uzasadnione wynikami monitoringu wód**
- ≈ nastąpiło **zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych** i jest to uzasadnione danymi z monitoringu wód oraz wynikami dodatkowego przeglądu pozwoleń wodnoprawnych, o którym mowa w art. 113c ust. 1 pkt 2.



Odszkodowanie za cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia wodnoprawnego

Pozwolenie wodnoprawne można cofnąć lub ograniczyć za odszkodowaniem, jeżeli jest to **uzasadnione interesem społecznym albo ważnymi względami gospodarczymi**.

O odszkodowaniu orzeka, w drodze decyzji, organ właściwy do cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia wodnoprawnego.

Odszkodowanie przysługuje od:

- ≈ starosty, z budżetu powiatu – jeżeli cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia jest uzasadnione interesem społecznym;
- ≈ tego, który odniesie korzyści z cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia wodnoprawnego – jeżeli cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia wodnoprawnego jest uzasadnione ważnymi względami gospodarczymi.



Gdzie trafia informacja o pozwoleniu wodnoprawnym?

Kataster wodny - system informacyjny o gospodarowaniu wodami służący do gromadzenia i aktualizacji danych w zakresie: sieci hydrograficznej, zasobów i jakości wód powierzchniowych i podziemnych, użytkowników wody i **pozwoleń wodnoprawnych**, urządzeń wodnych, energetyki wodnej, żeglugi i ochrony przeciwpowodziowej. Składa się z katastru centralnego (KZGW) i katastrów regionalnych z uwzględnieniem podziału na dorzecza lub ich części (RZGW). Służy do ewidencjonowania i bilansowania zasobów wód śródlądowych powierzchniowych i podziemnych

System **I**nformatyczny **G**ospodarki **W**odnej



Pozwolenia wodnoprawne przewidziane są do obsługi za pośrednictwem ePUAP



Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl

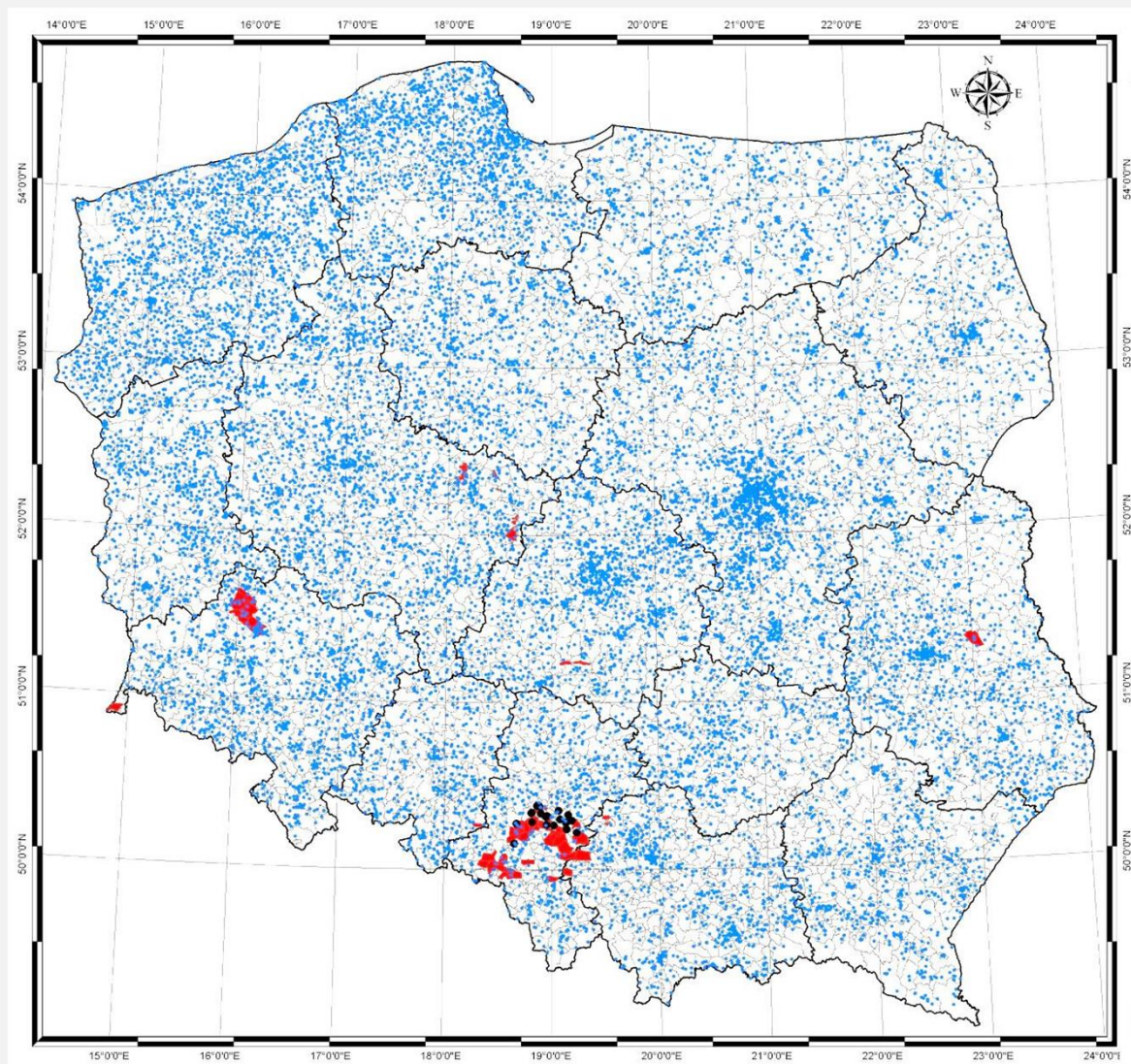
Dziękuję za uwagę.

malgorzata.woznicka@pgi.gov.pl



Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl



*Lokalizacja ujęć wód podziemnych w Polsce,
baza POBORY, PSH*